

ZAPISNIK

sestanka mešane komisije za mednarodni cestni prevoz med
Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino,
Ljubljana 3. in 4. oktober 2023

Sestanek mešane komisije za mednarodni cestni prevoz je potekal v Ljubljani, in sicer 3. in 4. oktobra 2023. Sestava delegacij obeh strani je v prilogi tega zapisnika.

Pred sprejetjem dnevnega reda je bila izkazana obojestranska pripravljenost za reševanje vseh morebitnih problemov na področju mednarodnega cestnega prevoza.

Dnevni red:

1. Izmenjava statističnih podatkov
2. Prevoz potnikov
3. Prevoz blaga
4. Razno

Ad 1) IZMENJAVA STATISTIČNIH PODATKOV

Delegaciji sta izmenjali informacije o blagovni menjavi med državama s posebnim poudarkom na prevozu blaga.

Slovenska stran je z zadovoljstvom poudarila, da so gospodarski odnosi med državama zelo dobri, dinamični in raznoliki. BiH je ciljna država slovenskega razvojnega sodelovanja in pomembno prispeva k gospodarski rasti in razvoju. Podatki o blagovni menjavi kažejo izrazito rast blagovne menjave, ki že presega 1,5 mrd EUR (v letu 2022 +17,1%; obseg 1,77 mrd EUR, od tega izvoz v BiH 976,8 mio €). V prvi polovici leta 2023 je skupna blagovna menjava dosegla 889 mio EUR; od tega je bila vrednost izvoza 503,7 mio EUR (+3%) in vrednost uvoza 385,3 mio EUR (-4%). V letu 2022 je bila BIH peta zunanje trgovinska partnerica Republike Slovenije.

Bosansko-hercegovska stran se je strinjala, da se v zadnjih letih beleži trend rasti blagovne menjave. Predani so bili statistični podatki o izmenjavi blaga, ki so zelo podobni podatkom, predstavljenim s slovenske strani. Poudarjeno je bilo, da je bila v letu 2022 izjemna rast blagovne menjave, predvsem iz področja lesne industrije, da pa je bilo to izjemno leto in se v prihodnje lahko pričakuje padec, kot tudi že kažejo trenutni podatki.

Ad 2) PREVOZ POTNIKOV

Slovenska stran je poročala, da je bilo na področju prevoza potnikov v Republiki Sloveniji leta 2023 kar nekaj sprememb, predvsem na področju nadzora nad izvajanjem mednarodnih linij, in sicer v želji povečanja varnosti tako voznikov kot potnikov. Slovenska delegacija je na kratko povzela zaključke skupnega usmerjenega nadzora, ki je potekal 13. aprila 2023 s strani Inšpektorata RS za infrastrukturo v sodelovanju z Evropskim organom za delo ELA (European Labour Authority) na katerem so sodelovali tudi predstavniki Policije, FURS-a, cestninski nadzorniki DARS-a, IRSD (Inšpektorat RS za delo), Ministrstva za infrastrukturo in EK (DG MOVE). V opravljenih nadzorih je bilo ugotovljenih veliko kršitev. V nadaljevanju je bil s strani

Inšpektorata predstavljen pregled glavnih kršitev, in sicer je na področju prevoza potnikov v obdobju nadzora od pričakovanih 48 avtobusov, linijo dejansko izvedlo samo 5 avtobusov, torej je eden izmed večjih problemov, da se linije sploh ne izvajajo. Poleg navedenega je bilo ugotovljeno, da se določene linije ne izvajajo z avtobusi, ampak s kombiniranimi vozili (kombi prevozi), kar je v nasprotju z izdanim dovoljenjem in tudi zakonodajo. Problem je tudi neizpolnjevanje pogojev za pridobitev licence. Skladno z navedenim so bili izvedeni tudi nadzori na sedežih podjetij, ki so bili predmet nadzora na cesti.

V nadaljevanju so bili s strani slovenskega ministrstva predstavljeni nekateri ukrepi, ki so bili sprejeti na področju izvajanja mednarodnih avtobusnih linij na podlagi ugotovitev nadzornih organov, in sicer;

- Večji nadzor priloženega režima voženj ob podaji vloge za izdajo dovoljenj. Režim voženj, ki mora biti priložen vlogi za izdajo dovoljenja, mora vsebovati podatke kateri prevoznik izvaja linijo na točno določen dan na točno določen odhod. Pri izvajanju mednarodne linije mora slovenski prevoznik sodelovati v sorazmernem deležu.
- Prevoz se lahko začasno prekine s soglasjem vseh udeležениh prevoznikov, v skladu z nacionalno zakonodajo pogodbenic.
- Opisan je bil tudi postopek pri zahtevi slovenskega prevoznika za trajno ustavitev linije oziroma, ko je bilo dovoljenje za izvajanje odvzeto. V primerih, ko slovenski prevoznik zaprosi za trajno ustavitev prevoza oziroma mu je bilo dovoljenje za izvajanje prevoza odvzeto, se tujemu prevozniku, ki je soudeležen pri izvajanju takšnih linij, poda rok treh mesecev za pridobitev novega slovenskega prevoznika, potem pa še dva meseca, da se postopek konča za oba prevoznika, s pridobitvijo dovoljenj.

Bosansko-hercegovska stran se je strinjala, da je potrebno pregledati, katere avtobusne linije se dejansko izvajajo in v primeru neizvajanja linije zapreti. Prav tako je potrebno povečati nadzor nad linijskimi prevozi, ki se izvajajo s kombiji (vozila 8+1).

Slovenska stran je predlagala redno izmenjavo informacij med obema pristojnima inšpektoratoma, kar je bosansko-hercegovska stran pozdravila. Dogovorjeno je bilo, da se strani o vseh kršitvah redno obveščata preko obeh pristojnih inšpektoratov. Glede na to, da se nadzori na obeh straneh izvajajo tudi s strani drugih nadzornih organov (finančne uprave, policije), je bilo dogovorjeno, da se vsi podatki zberejo in posredujejo preko obeh inšpektoratov in recipročno tekoče izmenjujejo. Obe strani sta se strinjali, da je treba z nadzori nadaljevati.

Sklep: Inšpektorata obeh strani redno izmenjujeta informacije o ugotovljenih nepravilnostih.

Bosansko-hercegovska stran se ne strinja z zahtevo slovenske strani, da se mora ob podaji zahteve za izdajo dovoljenja priložiti režim vožnje posameznega prevoznika na točno določen dan in točno določen odhod in, da mora biti to sestavni del dovoljenja.

Po daljši razpravi glede možnih vzrokov, da na slovenski strani ni interesa za izvajanje linij z BIH, je bila slovenska stran zaprošena, da ponudi drugo možnost na podlagi katere se prevozi, v primeru neinteresa iz slovenske strani, ne bi v celoti nehali izvajati. Po njihovem mnenju namreč obstaja velika verjetnost, da se bo v primeru uveljavitve zahtevanega pogoja slovenske strani po polovični soudeležbi pri izvajanju linije na obeh straneh, glavnina avtobusnih linij ukinila.



Slovenska stran je pojasnila, da cilj aktivnosti ni ukinjanje delujočih linij, temveč vzpostavitev zakonitosti izvajanja mednarodnih avtobusnih linijskih prevozov in zagotovitev prevoza potnikom, ki prevoz potrebujejo ter poudarila, da je pogoj sorazmerne udeležbe že v trenutni zakonodaji in po slovenskem razumevanju pomeni enako udeležbo na obeh straneh. To problematiko bo slovenska stran podrobneje preučila pri pripravi sprememb Zakona o prevozih v cestnem prometu in poskusila najti ustrezno rešitev. O tem bo pravočasno obvestila bosansko-hercegovsko stran. Poudarila je tudi, da se morajo mednarodne linije, za katere so že izdana dovoljenja tudi izvajati, v primeru, da pa se linije ne izvajajo, je treba dovoljenja odvzeti.

Sklep: Obe strani bosta intenzivno spremljali izvajanje linij, s ciljem, da se ukinejo linije, ki se ne izvajajo in da se delujoče linije ohranijo.

Glede rešitve obravnavane problematike je bila izpostavljena tudi možna rešitev, ko bo uveljavljen Protokol k INTERBUS sporazumu, glede mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov. Bosansko-hercegovska stran je podala informacijo, da se predvideva, da bodo pogoji za uveljavitev določb omenjenega sporazuma (ratifikacija na strani EU in vsaj dveh držav) izpolnjeni predvidoma v prvi polovici leta 2024. Strani sta se strinjali, da je treba preučiti, kako bo uveljavitev protokola vplivala na že izdana dovoljenja.

Sklep: Obe strani preučita vpliv določb INTERBUS sporazuma na že izdana dovoljenja in način izvajanja protokola.

Bosansko-hercegovska stran je poudarila, da je potrebno poiskati rešitev za prehodno obdobje, in sicer do uveljavitve sprememb zakona, oziroma uveljavitve protokola k INTERBUS sporazumu.

Slovenska stran je pojasnila, da v sklopu mešane komisije ne more ponuditi rešitev, ki bi zahtevale spremembe zakona. Ob predpostavki, da gre za delujoče linije in gre za sporazumen dogovor med kooperantoma, pričakujemo, da bosta kooperanta sporazumno zagotovila izvajanje prevozov.

Bosansko-hercegovska stran je zaprosila, da se linije, ki se redno izvajajo, do ustrezne rešitve še naprej izvajajo v skladu z dogovorjenim načrtom.

Sklep: Slovenska stran bo preučila možne drugačne rešitve za prehodno obdobje.

S strani FURS (Finančna uprava) je bila podana informacija glede kršitev prevoznikov BiH, ki po številu kršitev ne odstopajo od povprečja.

V nadaljevanju je bil s slovenske strani podan še pregled izdanih dovoljenj za mednarodne prevoze. Nekatere mednarodne avtobusne linije trenutno izvajajo le prevozniki iz BiH, ker je slovenski prevoznik izgubil licenco Skupnosti ali mu je bilo dovoljenje odvzeto. O navedenem

so bili BIH prevozniki, ki trenutno samostojno izvajajo omenjene linije, že seznanjeni s strani Ministrstva za infrastrukturo.

Slovenska stran je izpostavila problematiko različnega režima obračunavanja DDV-ja za prevoz potnikov ob vstopu/izstopu v BIH. Na mejnih prehodih se zahteva obračun DDV že ob vstopu v državo, kar potnikom v avtobusih podaljšuje čas prehajanja meje. Slovenska stran je zaprosila, da se obračun DDVja za potniški promet v postopku prehajanja meje obravnava prednostno, pred fizičnimi osebami in pred postopki prevoza tovora.

Sklep: Bosansko-hercegovska stran bo zahtevala, da se pristojni organi seznanijo z načinom obračuna a DDV-ja za prevoz potnikov na mejnih prehodih in o tem obvestila slovensko stran. Prednostno obravnavo potniškega prometa na mejnih prehodih bo bosansko- hercegovska stran proučila in slovenski strani podala odgovor.

Slovenska stran je pojasnila, da je na podlagi Sporazuma INTERBUS dovoljeno, da se spisek potnikov priloži potniški spremnici, kar pomeni, da seznam potnikov ni potrebno navesti na sam obrazec potniške spremnice. Bosansko-hercegovska stran se je z navedbo strinjala.

Sklep: Na obrazcu potniške spremnice INTERBUS ni obvezno vpisovati seznama potnikov. Seznam potnikov mora biti v tem primeru požigosan s strani prevoznika in pripet k obrazcu potniške spremnice. Za izvajanje občasnega prevoza potnikov kot kontrolni dokument zadostuje izpolnjen obrazec potniške spremnice.

S slovenske strani so bile na kratko predstavljene tudi aktivnosti na projektu »Interoperabilnosti«. Obveznosti se nanašajo na prevoze potnikov, ki so državljani tretjih držav (DTD), ob vstopu v Schengenski prostor. V skladu z izvedbeno Uredbo Komisije (EU) št. 2021/1217 in izvedbeno Uredbo Komisije (EU) št. 2021/1224 bo moral prevoznik pred pričetkom prevoza preveriti status potnika, ki je državljan tretje države, v sistemih EES in ETIAS. V EES se preverja samo status vizumov za kratkoročno bivanje, izdanih za enkratni ali dvakratni vstop. V ETIAS se preverja veljavnost potovalne odobritve za potnike, ki so oproščeni vizumske obveznosti in potujejo na schengensko območje.

Prevozniki bodo preverjanja v informacijskem sistemu lahko izvajali preko portala za prevoznike, do katerega bodo lahko vstopali preko medsystemskega vmesnika, preko mobilne aplikacije ali preko spletnega brskalnika. Koordinacija aktivnosti za prevoznike poteka preko agencije eu-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov na področju svobode, varnosti in pravice), pri kateri se morajo prevozniki najprej registrirati. Registracije že potekajo. Z registracijo v IT sistem bo prevozniku omogočeno, da prejme vse potrebne informacije za pripravo njegovega sistema in poslovnih procesov za vpogled v elektronski sistem EU, ki ga upravlja EU-LISA.

Ne glede na to, da so se roki za vzpostavitev sistema že večkrat zamaknili, je slovenska stran opozorila na to obveznost prevoznikov, ki bodo prevažali potnike iz držav nečlanic EU. Hkrati je opozorila tudi na predvideno uvedbo preverjanja biometričnih podatkov ob prehodu v

Schengenski prostor, kar bo vplivalo na pretočnost mejnih prehodov in verjetno tudi na vozne rede.

Ad 3) PREVOZ BLAGA

S področja cestnega prevoza blaga je bilo za leto 2023 izmenjanih 6.000 dovolilnic za prevoze v/iz tretjih držav. Skladno z dogovorom v letu 2003 se bilateralni in tranzitni prevoz opravljata brez dovolilnic. Slovenski prevozniki so v letu 2022 porabili 3672 dovolilnic (61,2%), do oktobra 2023 pa je bilo porabljenih 3469 dovolilnic (57,8%), zato izmenjana kvota slovenskim prevoznikom zadostuje.

S strani BIH je bila podana informacija o porabi dovolilnic, in sicer bila poraba za obdobje zadnjih petih let med 94 in 97%. Bosansko-hercegovska stran je slovenski strani že v preteklosti posredovala predlog za povečanje kvote in tudi ob priliki zasedanja podala predlog, da se kvota dovolilnic za prevoze v/iz tretjih držav poveča na 7000 dovolilnic in poskusno izmenjata določeno kvoto letnih dovolilnic za prevoze v /iz tretjih držav, ki bi veljale le za vozila standarda EURO 6 za neomejeno število voženj.

Slovenska stran je pojasnila, da iz vidika okoljskih zavez stališče glede povečanja kvote dovolilnic ostaja isto prejšnjim letom, in sicer mora Republika Slovenija, glede na vse zaveze na ravni EU, obseg tovornega prometa zmanjšati in skladno s tem že vrsto let kvot dovolilnic ne povečuje nobeni državi. Tudi stališče obeh slovenskih zbornic je enako ministrskemu, in sicer, povišanju kvot nasprotujejo. Zaradi vpliva prometa na okolje je v prihodnje mogoče pričakovati, da bo prišlo do zahtev po zmanjšanju kvot.

Sklep: Kvota dovolilnic ostane nespremenjena.

Ad 4) RAZNO

Slovenska stran je pojasnila, da je treba cenik za plačilo dovoljenj za BIH prevoznike poenotiti s cenikom, ki je določen z Zakonom o upravnih taksah in v RS velja tudi za vse ostale prevoznike. Skladno s tem se bo od 1. 11. 2023 upravna taksa za BIH prevoznike v Republiki Sloveniji obračunavala v skladu z Zakonom o upravnih taksah (Tarifna številka 31) enako kot velja za vse ostale prevoznike. Trenutni veljavni cenik je slovenska stran priložila zapisniku sestanka. Ob morebitni spremembi omenjenega zakona bo spremenjen tudi cenik.

Sklep: s 1.11.2023 se upravna taksa obračunava v skladu z veljavnim Zakonom o upravnih taksah.

S strani FURS je bila izpostavljena problematika obračunavanja DDV s strani BIH prevoznikov. Pri nadzorih so bile evidentirane kršitve in prevozniki lahko v primeru, da ugotovijo, da so DDV napačno obračunali napake odpravijo s samoprijavo (popravek pri naslednjem obračunu DDV) in v tem primeru ne bodo izrečene globe. Bosansko-hercegovska stran je bila zaprosena naj na to opozorijo BIH prevoznike, saj bo nadzor na tem področju poostren.

Slovenska stran je Bosansko-hercegovska stran seznanila o ugotovljenih primerih vgraditve analognih tahografov v vozila, ki so bila dana prvič v promet v državah članicah EU med 1. 1. 2006 in 16. 6. 2010 in uvožena v BIH po tem datumu. V nekaterih primerih je bil digitalni tahograf zamenjan z analognim. Glede na določbe 13. člena AETR pomeni omenjena praksa

kršitev določb sporazuma in skladno s tem je bilo nekaj primerov sankcioniranih in odrejena izgradnja analognega tahografa. Strani sta se strinjali, da morajo biti v vozilih, ki so bila prvič dana v promet v državah EU med navedenim obdobjem in so imela vgrajen digitalni tahograf tudi po uvozu v BiH po 16. 6. 2010 opremljena z digitalnim tahografom.

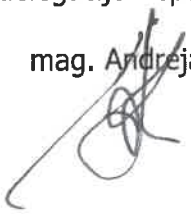
Strani sta izmenjali še informacije glede težav v zvezi z zahtevami glede napotnih delavcev, ki prihajajo iz držav nečlanic in se strinjali, da je praksa v posameznih državah članicah različna.

Pogovori so potekali v prijateljskem in konstruktivnem vzdušju. Ob zaključku zasedanja je bosansko hercegovska stran povabila slovensko, na naslednje zasedanje mešane komisije v BiH.

Zapisnik je podpisan v dveh izvodih - v slovenskem in v enem izmed uradnih jezikov Bosne in Hercegovine.

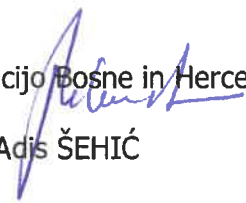
Za delegacijo Republike Slovenije

mag. Andreja Knez



Za delegacijo Bosne in Hercegovine

Adis ŠEHIĆ



Delegacija Republike Slovenije

1. mag. Andreja KNEZ, generalna direktorica Direktorata za ceste in cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo, Vodja delegacije
2. Tanja KOCJANČIČ, vodja Sektorja za cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo
3. Tina DERNULOVEC, Sektor za cestni promet, Ministrstvo za infrastrukturo
4. Janko PETAN, Finančna uprava RS, Ministrstvo za finance
5. Anton KMETIČ, Finančna uprava RS, Ministrstvo za finance
6. Mateja FILIPČIČ, Finančna uprava RS, Ministrstvo za finance
7. Herman ZAKRAJŠEK, Inšpektorat RS za infrastrukturo
8. Robert SEVER, Gospodarska zbornica Slovenije
9. Igor SEP, Gospodarska zbornica Slovenije
10. Eva ŽONTAR, Gospodarska zbornica Slovenije
11. Milan SLOKAR, Gospodarska zbornica Slovenije
12. Natalija REPANŠEK, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije
13. Božena GERMELJ DRSTVENŠEK, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije
14. Peter MIRT, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije
15. Dean ŽUNIČ, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije
16. Božica PRUNČ, Tolmač

Delegacija Bosne in Hercegovine

1. Adis ŠEHIĆ, glavni inšpektor, Inšpektorat, Ministrstvo za zveze in promet, vodja delegacije
2. Miroslav ĐERIĆ, vodja Oddelka za cestni in železniški promet, Sektor za promet, Ministrstvo za zveze in promet
3. Samir PLANINČIĆ, Sektor za promet, Ministrstvo za zveze in promet
4. Enis AJKUNIĆ, Sektor za promet, Ministrstvo za zveze in promet
5. Zijad SINANOVIĆ, direktor, Sektor za transport, Zunanjetrgovinska zbornica BIH
6. Saudin PARIĆ, Zunanjetrgovinska zbornica BIH